

MINISTERUL
PUBLIC

PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE
CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA JUDICIARĂ – SERVICIUL JUDICIAR PENAL

Operator date nr.3883

Nr.12098/2910/III-5/2022

28 martie 2023

ROMÂNIA Către
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția Unită
Judiciară nr. 9 - Doamnei președinte CORINA-ALINA CORBU -
Anul 2023 luna 03 28
1534
Stimată doamnă președinte,

Vă trimitem un exemplar al recursului în interesul legii declarat în conformitate cu prevederile art.471 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării practicii neunitare a instanțelor de judecată, **privind interpretarea și aplicarea neunitară a legii în materia executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată din România, vizând următoarele probleme de drept:**

„În aplicarea și interpretarea unitară a art.301 din Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române, este dispoziția din Codul penal sau cea din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii”;

- „Data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, respectiv data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la recunoașterea sancțiunii pecuniare sau a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară”.

Cu considerație,

Anexe : 47

PROCUROR ȘEF SECȚIE,
Antonia Elena Constantin

MINISTERUL
PUBLIC

Nr.12098/2910/III-5/2022

PARCHETUL DE PE LÂNGĂ
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Operator date nr.3883

C ă t r e

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În temeiul art.471 din Codul de procedură penală, vă sesizăm cu

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

privind interpretarea și aplicarea neunitară a legii în materia executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată din România

vizând următoarele probleme de drept:

- „În aplicarea și interpretarea unitară a art.301 din Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române, este dispoziția din Codul penal sau cea din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii”;
- „Data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele

membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, respectiv data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de instanța română prin care s-a procedat la recunoașterea sancțiunii pecuniare sau a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară”.

I. Cu privire la prima problemă de drept :

Examenul jurisprudenței actuale în materie a evidențiat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.301 din Legea nr.302/2004 privind cooperarea internațională în materie penală, *cu referire concretă la legea aplicabilă pentru stabilirea termenului de prescripție a executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată române, în situația particulară în care sancțiunile privesc amenzi contravenționale.*

Având în vedere și jurisprudența anexată, constat că **prima problemă de drept** este generată de **punerea în executare a sancțiunilor pecuniare** reprezentând amendă administrativă ori aplicate pentru săvârșirea unor fapte care se pedepsesc ca infracțiuni în statul emitent, nu și în România, fără a fi necesară verificarea dublei incriminări, cu referire în special la cele enumerate de art.297 alin.1 pct. 33 din Legea nr.302/2004 *”comportamente care încalcă reglementările privind traficul rutier, inclusiv încălcări ale reglementărilor privind orele de condus și perioadele de odihnă și reglementările privind bunurile periculoase”* care, conform legislației din România, reprezintă contravenții (spre ex.: încălcarea regulilor privind traficul rutier constând în neplata taxei de autostradă, depășirea limitei de viteză, nerespectarea semnificației indicatoarelor rutiere, depășirea masei maxime admise pentru anumite tipuri de vehicule, lipsa documentelor de identificare așa cum rezultă din hotărârile analizate).

Doar în cazul sancțiunilor administrative sau aplicate pentru fapte care ar reprezenta contravenții conform legii române se pune în discuție ce instituție este incidentă în materia prescripției executării pedepsei/sancțiunii, și anume dacă se aplică Codul penal ori prescripția executării silite din Codul de procedură fiscală.

1. *Într-o primă orientare jurisprudențială* unele instanțe, interpretând dispozițiile art.301 din Legea nr.302/2004, **au considerat că legea care guvernează executarea și, deci, și termenul de prescripție a executării sancțiunii recunoscute, este Codul penal**, cu referire la art.162 din acest act normativ, în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi penale, și **respectiv Codul de procedură fiscală**, cu trimitere la art.215 din acest act normativ și la art.39 alin.3 din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, **în cazul în care sancțiunea pecuniară recunoscută are natura unei amenzi contravenționale.**

În motivarea acestei orientări, s-a reținut că dispozițiile art.301 din Legea nr.302/2004 prevăd explicit că executarea hotărârii este guvernată de legea română în același mod ca în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română și, totodată, că Legea nr.302/2004 acoperă în materie de recunoaștere a hotărârilor străine și deciziile privind contravențiile, iar atunci când se calculează termenul de prescripție, nu se poate ignora faptul că, potrivit legii române, fapta pentru care s-a aplicat intimatului sancțiunea pecuniară constituie tot o contravenție.

Hotărârile judecătorești care ilustrează această orientare jurisprudențială sunt cele pronunțate de către instanțe cu prilejul soluționării contestațiilor la executare formulate de către judecătorii delegați la Birourile Executări Penale, prin care se invocă incidența prescripției executării sancțiunilor pecuniare recunoscute, și sentințele penale pronunțate de către judecătorii, prin care acestea recunosc sancțiunile pecuniare aplicate de către autoritățile străine care au natura unor sancțiuni contravenționale sau penale, potrivit dispozițiilor legale ale statului străin, dar au natură contravențională potrivit legislației române, menționând în dispozitiv că executarea se realizează potrivit Codului de procedură fiscală.

Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza Curților de Apel Timișoara, Ploiești, Cluj, Pitești și Constanța. (Anexa I.1, poz.1-13)

2. *În cea de-a doua orientare jurisprudențială*, instanțele, în interpretarea art. 301 din Legea nr. 302/2004, au reținut că indiferent de natura sancțiunilor pecuniare aplicate de către autoritățile străine, cu referire în special la situația amenzilor contravenționale și a cheltuielilor judiciare aplicate de

autoritățile din state membre, executarea acestora, subsecvent recunoașterii de către instanța penală română, este guvernată de legea penală și procesual penală, similar situației în care instanța dispune condamnarea la pedeapsa amenzii.

În motivarea acestei orientări, s-a reținut că Legea nr.302/2004, astfel cum îi arată și titlul, reglementează cooperarea judiciară internațională în materie penală, fiind asimilate materiei penale și hotărârile pronunțate în domeniul contravențional, astfel cum a stabilit și Curtea Europeană a Drepturilor Omului și, totodată, că în privința dreptului aplicabil, art.7 din Legea nr.302/2004 stabilește că cererile adresate autorităților române în domeniile reglementate de această lege, se îndeplinesc potrivit normelor române de drept procesual penal, dacă prin această lege nu se prevede altfel.

Hotărârile judecătorești care ilustrează această orientare jurisprudențială sunt sentințele pronunțate în soluționarea contestațiilor la executare, introduse de către judecătorii delegați în cadrul Birourilor Executări Penale care invocă prescripția executării sancțiunii pecuniare (atât în situația în care sancțiunea pecuniară este amenda contravențională, dar și în situația când sancțiunea pecuniară privește amenda penală și cheltuielile judiciare dispuse în aceeași cauză, acestea din urmă fiind tratate de instanța română similar amenzii penale), și hotărârile judecătorești prin care instanțele recunosc sancțiunile pecuniare, aplicate de către autoritățile străine cu titlul de sancțiuni contravenționale, administrative, cu privire la care menționează explicit în dispozitiv faptul că executarea sancțiunii pecuniare recunoscute se va realiza potrivit dispozițiilor art.559 din Codul de procedură penală privind punerea în executare a amenzii penale

Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza Curților de Apel Timișoara, Suceava, Brașov, Craiova, București și Bacău. (Anexa I.2, poz.14-25)

II. Cu privire la cea de-a doua problemă de drept

Practica neunitară privește momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare, aplicate de

autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele române.

1. *Într-o primă orientare jurisprudențială*, instanțele au reținut că termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare recunoscute începe să curgă prin raportare la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care instanța română a recunoscut sancțiunea pecuniară, indiferent că este vorba despre termenul de prescripție prevăzut la art. 162 din Codul penal sau cel prevăzut la art.215 din Codul de procedură fiscală.

În motivarea acestei orientări, s-a reținut că hotărârea judecătorească pronunțată de instanța română este asimilată unei hotărâri de condamnare, în sensul Codului penal, respectiv, că în raport cu această hotărâre s-a născut dreptul de a cere executarea silită, în sensul Codului de procedură fiscală.

Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza Curților de Apel București, Bacău, Craiova, Suceava, Brașov, Galați, Ploiești, Timișoara și Apel Cluj. (Anexa II.1, poz.26-38)

2. *În cea de-a doua orientare jurisprudențială*, instanțele au reținut că termenul de prescripție a executării sancțiunii pecuniare recunoscute începe să curgă prin raportare la data rămânerii definitive a hotărârii prin care autoritatea străină a aplicat sancțiunea pecuniară, indiferent că este vorba despre termenul de prescripție prevăzut la art.162 din Codul penal sau cel prevăzut la art. 215 din Codul de procedură fiscală.

În motivarea acestei orientări, s-a reținut că nu poate fi creată prin recunoașterea sancțiunii o situație mai grea persoanei fizice sau juridice sancționate printr-o arbitrară calculare a unui nou termen de prescripție, a cărui durată va depinde de momentul recunoașterii sancțiunii în statul de executare, aspect influențat direct de conduita statului solicitant, prin raportare la momentul la care solicită recunoașterea deciziei prin care a fost aplicată sancțiunea.

Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de instanțele din raza Curților de Apel Craiova, Suceava, Timișoara, Ploiești și Alba Iulia. (Anexa II.2, poz.39-47).

Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în materie.

Încheierea nr.664 din data de 29 aprilie 2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care a soluționat conflictul negativ de competență și a stabilit competența de judecată în primă instanță a cererilor formulate de autoritățile din state membre ale Uniunii Europene privind recunoașterea și executarea sancțiunilor pecuniare, în favoarea judecătoriei (înainte de introducerea dispozițiilor explicite care reglementează competența în această materie), și în care instanța supremă a antamat situația executării sancțiunii pecuniare recunoscute, precizând că infracțiunea rutieră comisă de intimat în statul membru reprezintă o contravenție, potrivit dispozițiilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, și executarea silită a amenzii contravenționale se realizează potrivit art.39 din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu trimitere la dispozițiile Codului de procedură fiscală.

Dispoziții legale relevante în lămurirea problemei de drept :

Legea nr. 302/2004 privind cooperarea internațională în materie penală
„Art. 290 - Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(1) prin hotărâre se înțelege, indiferent de denumirea acesteia, cum ar fi încheiere, sentință, decizie, ordonanță, rezoluție sau proces-verbal de constatare, o hotărâre definitivă pronunțată de un organ de urmărire penală, o instanță, precum și de alte autorități care, potrivit legii, sunt considerate ca fiind judiciare ori de către o autoritate administrativă, prin care o persoană fizică sau juridică a fost obligată la plata unei sancțiuni pecuniare, atunci când hotărârea a fost luată de:

a) o autoritate judiciară, ca urmare a săvârșirii unei fapte care, potrivit legislației statului emitent, este infracțiune;

b) o autoritate, alta decât una judiciară, în legătură cu o faptă care, potrivit legislației statului emitent, este infracțiune, dacă persoana fizică sau juridică sancționată a avut posibilitatea să solicite judecarea cauzei de o autoritate judiciară competentă și în materie penală;

c) o autoritate, alta decât una judiciară, în legătură cu o faptă care, potrivit legislației statului emitent, constituie o încălcare a normelor legale, dacă